

CENTRE FOR FINE ARTS
BRUSSELS

BO
ZAR

BACH HERITAGE FESTIVAL 2020

MUSIC

GLORVIGEN
TRIO

09 FEB. '20

ZAAL M · SALLE M

PALEIS VOOR SCHONE KUNSTEN
BRUSSEL
PALAIS DES BEAUX-ARTS
BRUXELLES

GLORVIGEN TRIO

PER ARNE GLORVIGEN, bandoneon · bandonéon

DANIELA BRAUN, viool · violon

ARNULF BALLHORN, contrabas · contrebasse

EL ARTE DE LA FUGA Y DEL TANGO

JOHANN SEBASTIAN BACH
1685-1750
Choral "Es bringt das rechte Jubeljahr",
uit · extr. *Kantate „Das neugeborne
Kindelein“, BWV 122*
solo bandoneon · bandonéon solo

JUAN CARLOS COBIÁN
1896-1953
Los Mareados

JOHANN SEBASTIAN BACH
Contrapunctus 1, uit · extr. *Die Kunst der
Fuge, BWV 1080*

ASTOR PIAZZOLLA
1921-1992
Vardarito

JOHANN SEBASTIAN BACH
Contrapunctus XII rectus, uit · extr. *Die
Kunst der Fuge, BWV 1080*

JULIO DE CARO
1899-1977
Boedo

ASTOR PIAZZOLLA
Coral
Decarissimo (Eerbetoen aan ·
Hommage à Julio De Caro)

SVERRE INDRIS JONER
°1963
Lejania, *solo bandoneon ·
bandonéon solo*
Vino y se fue

ASTOR PIAZZOLLA
Romance del Diablo
La Muerte del Angel (Fuga)

16:15
einde van het concert · fin du concert

Gelieve te wachten met je applaus tot het einde van het concert.

Merci de réserver vos applaudissements pour la fin du concert.

Gelieve uit respect voor de artiesten en de muziek de stilte te bewaren. Schakel je gsm of elektronisch
uurwerk uit en hoest niet onnodig. Het is verboden te fotograferen, te filmen en opnames te maken.

Pour les artistes et la musique, merci de respecter le silence. Veuillez à éteindre téléphones portables,
montres électroniques et à réprimer les toux. Il est interdit de photographier, filmer et enregistrer.

DE KUNST VAN FUGA EN TANGO

Die Kunst der Fuge van Johann Sebastian Bach is een mysterieuze compositie die nog niet al haar geheimen heeft prijsgegeven. Op het eerste gezicht lijkt het misschien een beetje absurd, zelfs ijdel, om op zoek te gaan naar gelijkenissen tussen deze barokmuziek en de tango. Toch blijken die twee muzikale werelden meer raakpunten te hebben dan je zou vermoeden.

Neem bijvoorbeeld het bandoneon. Dat sleutelinstrument van de Argentijnse tango werd oorspronkelijk ontworpen om onder meer kerkmuziek op te spelen, ter vervanging van het orgel. Zijn bouw is bijgevolg perfect geschikt voor de uitvoering van een contrapunt met twee, drie of vier stemmen. De ademhaling waartoe dit instrument verplicht is - vanwege het mechanisme dat de klank voortbrengt en de specifieke opdeling van de noten tussen de linker- en de rechterhand - laat op haar beurt een frasering toe die kan vergeleken worden met die van een strijkinstrument. De bezetting van het Glorvigen Trio verenigt het bandoneon met een barokviool en een contrabas, wat een bijzondere associatie van klankkleuren oplevert, ergens halfweg tussen de sonoriteit van een consort barokviolen en een orgel in.

Naast de gebruikte instrumenten zijn er nog tal van linken tussen de barokmuziek en de tango, gaande van de eerste Argentijnse tangocomposities tot de muziek van Astor Piazzolla en

hedendaagse werken. Tangomusici, en in het bijzonder de bandoneonspelers, reisden de wereld rond, naar plaatsen waar ook Bachs muziek weerklonk. Daardoor hanteert dit muziekgenre een harmonisch vocabularium dat verwant is aan dat van Bach en diens tijdgenoten.

Met dit programma start het Glorvigen Trio een boeiende tocht met het publiek en weeft het een verrassend nieuw contrapunt tussen fragmenten uit *Die Kunst der Fuge* en tango's uit diverse periodes tot een bijzonder coherent geheel.

Het **Glorvigen Trio** bestaat uit violiste Daniela Braun, bandoneonspeler Per Arne Glorvigen - aan wie het gezelschap zijn naam te danken heeft - en contrabassist Arnulf Ballhorn. In 2006 dirigeerde de Noorse bandoneonspeler in de Komische Oper van Berlijn Maria de Buenos Aires van Astor Piazzolla. Het is toen dat Per Arne en Arnulf Ballhorn, contrabassist van het orkest, muzikale partners en vrienden werden. Samen richtten ze het Per Arne Glorvigen Trio op met de Noorse violist Sveinung Lillebjerka, die helaas niet lang bij het ensemble kon blijven. In hun zoektocht naar een vervanger konden de leden niet om Daniela Braun heen. Al snel werd zij de nieuwe violiste van het gezelschap. De drie muzikanten zaten meteen op dezelfde golflengte, zoals ook blijkt uit de eerste cd die ze samen opnamen: *El Arte de la Fuga y del Tango* (Ballhorn-Records, 2016).

L'ART DE LA FUGUE ET DU TANGO

L'*Art de la fugue* de Johann Sebastian Bach est une composition mystérieuse qui n'a pas fini de révéler ses secrets. À première vue, rechercher des similitudes entre cette œuvre baroque et le tango peut sembler absurde, voire vain.

Pourtant, il semble exister entre ces deux univers musicaux plus de points communs qu'il n'y paraît.

Prenons le bandonéon. Instrument phare du tango argentin, il fut conçu à l'origine pour jouer entre autres la musique d'église, en remplacement de l'orgue. Sa constitution convient donc parfaitement à l'interprétation d'un contrepoint à deux, trois ou quatre voix. La respiration à laquelle cet instrument est contraint - en raison de son mécanisme de production du son et de la répartition particulière des notes entre main gauche et main droite - permet à son tour un phrasé comparable à celui d'un instrument à cordes. L'effectif du trio Glorvigen, réunissant bandonéon, violon baroque et contrebasse, offre en outre une association de timbres extraordinaire dont la sonorité se situe à mi-chemin entre celle d'un consort de violes baroque et celle d'un orgue.

Outre les instruments utilisés, il existe de nombreuses similitudes entre la musique baroque et le tango, une appellation qui englobe tant les premières compositions de tango argentin que la musique d'Astor Piazzolla ou les pièces contemporaines. Les musiciens de tango, en particulier les bandonéonistes, ont voyagé à travers

le monde, dans des lieux où la musique de Bach résonnait également. Ainsi, ce genre musical utilise un vocabulaire harmonique qui s'apparente à celui de Bach et de ses contemporains.

Au travers de ce programme, le Glorvigen Trio se lance dans un voyage passionnant avec le public, tissant un contrepoint inédit entre des extraits de l'*Art de la fugue* et des tangos d'époques diverses, le tout dans une cohésion exceptionnelle.

Le **Glorvigen Trio** est composé de Daniela Braun au violon, de Per Arne Glorvigen au bandonéon, qui a donné son nom au groupe, et d'Arnulf Ballhorn à la contrebasse. En 2006, le bandonéoniste norvégien s'est rendu au Komische Oper de Berlin pour diriger *Maria de Buenos Aires*, d'Astor Piazzolla. À cette occasion, Per Arne et Arnulf Ballhorn, contrebassiste de l'orchestre, sont devenus partenaires musicaux et amis. Ils ont fondé le Per Arne Glorvigen Trio avec le violoniste norvégien Sveinung Lillebjerka, qui n'a malheureusement pas pu rester longtemps dans l'ensemble. Pour le remplacer, le nom de Daniela Braun s'est rapidement imposé : ils avaient trouvé leur nouvelle violoniste. Les trois musiciens étaient immédiatement sur la même longueur d'onde, comme l'atteste leur premier CD conjoint, *El Arte de la Fuga y del Tango* (Ballhorn-Records, 2016).